

El centre de Blanes que estudia l'aigua i els ecosistemes ja suma 40 anys de recerca

El centre del CSIC, l'únic amb seu a la demarcació de Girona, ha identificat unes 850 espècies noves per a la ciència i manté més de 15 milions d'euros de finançament competitiu vigent

El Centre d'Estudis Avançats de Blanes ha celebrat aquest dimarts 40 anys de recerca ambiental des de la Selva, amb més de 100 projectes actius i un balanç de prop de quatre dècades dedicades a estudiar els ecosistemes aquàtics, la biodiversitat i els efectes del canvi global. El CEAB de Blanes és l'únic institut del CSIC amb seu a la demarcació de Girona. Actualment, té més de 140 professionals, manté més de 100 projectes i ajuts actius, disposa de més de 15 milions d'euros de finançament competitiu vigent i sosté una producció de més de 120 publicacions científiques anuals. Al llarg de la seva trajectòria, investigadores i investigadors vinculats al centre han identificat unes 850 espècies noves per a la ciència. L'aniversari s'ha commemorat a la seu del centre, a l'Auditori Enric «Kike» Ballesteros, en una jornada amb representants de les administracions, institucions de recerca i entitats socials. L'acte ha servit per repassar l'evolució d'un equip que estudia els sistemes aquàtics des de l'alta muntanya fins als fons marins i que treballa perquè el coneixement científic ajudi a orientar la conservació, la gestió ambiental i la restauració ecològica. El director del CEAB, Marc Rius, ha remarcat l'entrada del centre a l'itinerari d'excel·lència del CSIC després d'obtenir el segell ASPIRA-MaX «Josefa Barba». També ha destacat les aportacions del centre en biologia i ecologia marines, ecologia d'aigües continentals i teoria ecològica. Els orígens del Centre d'Estudis Avançats de Blanes estan vinculats a la base del CSIC d'investigacions pesqueres establerta al port de Blanes des del 1949, amb un petit laboratori i un aquari públic. El repàs històric de la jornada l'ha fet Maria Jesús «losune» Uriz, una de les primeres investigadores del centre. L'actual CEAB es va inaugurar el 1985 amb vocació interdisciplinària i amb l'impuls de figures com Severo Ochoa, Joan Oró i Ramon Margalef. En aquella primera etapa hi van conèixer equips d'ecologia marina, oceanografia, astrofísica i intel·ligència artificial. Més endavant, el centre es va especialitzar en les ciències marines i va incorporar la limnologia i l'ecologia teòrica, les tres disciplines que avui estructuren bona part de la seva activitat. La recerca del CEAB de Blanes se centra en la biodiversitat i el funcionament dels ecosistemes aquàtics, els efectes del canvi global i la conservació d'hàbitats. Aquesta feina inclou estudis sobre el litoral, els rius, els estanys d'alta muntanya, les praderies marines, els boscos d'algues, les espècies invasores, els contaminants emergents i la qualitat de l'aigua. Una de les aportacions destacades del centre és la generació de sèries ecològiques de llarg termini, algunes amb prop de 40 anys de dades, entre les més llargues de l'Estat en ecosistemes marins i continentals. Aquest coneixement serveix per avançar en la recerca científica i també per orientar decisions de conservació i gestió ambiental. El centre participa en xarxes i plataformes internacionals com el World Register of Marine Species, la Long Term Ecological Research, GLEON o Euromarine. Segons les dades facilitades pel mateix institut, la seva activitat científica es desenvolupa en col·laboració amb institucions de més de 60 països i inclou més de 150 col·laboracions amb centres de l'Estat. L'aniversari també ha remarcat el paper del CEAB-CSIC en la transferència de coneixement cap a les administracions públiques, el sector privat i les entitats socials. Entre els exemples exposats hi ha la restauració d'estanys d'alta muntanya, els treballs en boscos marins, el seguiment de bioindicadors ecològics del litoral català amb l'Agència Catalana de l'Aigua i la detecció precoç i vigilància d'espècies invasores. El centre també treballa en projectes de carboni blau, resiliència d'ecosistemes litorals, predicció de la disponibilitat i la qualitat de l'aigua, solucions basades en la natura per restaurar rius i recerca relacionada amb vectors de malalties. En aquest últim àmbit, el CEAB coordina iniciatives de ciència ciutadana com Mosquito Alert i participa en Observadores del Mar. Aquesta connexió entre recerca i gestió pública és un dels punts que el centre ha reivindicat en el seu 40è aniversari. El

coneixement generat des de Blanes s'aplica en àmbits com la conservació d'ecosistemes litorals, la restauració de rius, la gestió sostenible de zones costaneres i la prevenció de malalties emergents transmeses per vectors. El CEAB és un dels 121 instituts de recerca del CSIC i l'únic amb seu a les comarques gironines. Té més de 140 professionals entre personal investigador, tècnic i de suport, i rep fins a 70 estades anuals de personal investigador en formació o consolidat. El centre manté més de 100 projectes i ajuts actius, més de 15 milions d'euros de finançament competitiu vigent, una vintena d'acords i convenis de col·laboració i més de 35 contractes d'R+D amb entitats públiques i privades. També organitza més de 80 activitats anuals de divulgació, amb prop de 9.500 participants. Les dades situen el CEAB com un dels pols de recerca pública de referència a les comarques gironines. La seva activitat combina estudis de camp, laboratoris especialitzats, projectes internacionals i eines avançades com l'ADN ambiental, els sensors, les càmeres, els drons, la modelització matemàtica, la intel·ligència artificial i els bessons digitals. L'acte ha acabat amb un agraïment a les persones que han format part del recorregut del centre durant aquests 40 anys i amb la voluntat de continuar aportant coneixement perquè les decisions ambientals es basin en evidència científica.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/selva/2026/06/02/ceab-blanes-40-anys-recerca-ambiental-130936698.html>